

**PRIMA CONSFĂTUIRE ITINERANTĂ DE OCROTIREA NATURII :
„CONSERVAREA NATURII PE BAZE ECOLOGICE”.
SUCEAVA, 22–28 IULIE 1973. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE**

TARAS GEORGE SEGHEĐIN, ION NEMEȘ

În dorința de a stabili un fundament ecologic științific, adecvat principalelor rezervații naturale ale județului Suceava, pentru dezbateră problemelor ecologice în contextul natural, în scopul unei analize multilaterale de către specialiști chiar la fața locului ; în urma consultărilor cu organele locale și cu cele de specialitate, s-a hotărît ținerea la Suceava a primei consfătuiri itinerante de ocrotire a naturii, stabilindu-se și conținutul prin titlul : **„Conservarea naturii pe baze ecologice”**.

Ideea unei consfătuiri itinerante a răsărit în discuțiile ținute în perioada de pregătire de la Suceava în Consiliul județean de îndrumare pentru ocrotirea naturii, la care au participat tovarășii Nicolae Toniuc, secretar științific al Comisiei Monumentelor Naturii de pe lângă Academia Republicii Socialiste România și Alexandru Filipașcu, secretar științific al Subcomisiei Monumentelor Naturii de la filiala Academiei Republicii Socialiste România din Cluj. Este prima consfătuire itinerantă de ocrotire a naturii ținută în țara noastră, o formă de manifestare cu o reală valoare științifică și practică, realizate, constatată ulterior, prin rezultatele la care s-a ajuns.

Ideea lansată a fost îmbrățișată de organele locale de partid și de stat, care au acordat un larg sprijin multilateral, atît în perioada de pregătire, cit și în timpul desfășurării consfătuirii propriu-zise. De asemenea, un mare număr de cercetători științifici din diferite domenii de specialitate, oameni cu multă dragoste pentru natură și cu bune intenții de a aduce un sprijin Consiliului județean pentru ocrotirea naturii Suceava, și-au anunțat participarea.

73 specialiști au trimis lucrările lor științifice, încadrate într-o largă sferă de preocupări biologice, legate laolaltă prin ideea centrală a consfătuirii : cea de protecția naturii și a mediului înconjurător pe baze științifice, cu accentul principal asupra ecologiei și a relațiilor reciproce dintre factorii de bază ai naturii, plante, animale și om.

Conform planului prestabilit, pentru a se da participanților posibilitatea de a lua cunoștință, în extenso, de toate lucrările științifice prezentate, Consiliul județean de ocrotirea naturii Suceava, cu sprijinul larg al organelor locale și mai ales al colectivului de muncitori de la Tipografia Suceava, au tipărit volumul al III-lea din „Studii și comunicări de

ocrotirea naturii", volum masiv de 540 pagini, cu 55 lucrări științifice scrise de 73 autori. În felul acesta, s-a creat o bază solidă de discuții și un document de lucru de o valoare științifică remarcabilă.

Desfășurarea consfătuirii, cunoscută de altfel, a început prin ședința festivă de deschidere din 22 iulie, în sala mică a Casei de cultură a sindicatelor din Suceava. Au participat delegați ai Academiei Republicii Socialiste România (acad. Emil Pop, prof. Val. Pușcariu, N. Toniuc), ai centrelor universitare Iași, Cluj, București, Timișoara, Galați (dr. doc. Em. Țopa, dr. doc. Traian I. Ștefureac, dr. doc. ing. Al. Beldie, ing. dr. N. Balcașba, dr. N. Boșcaiu, dr. V. Soran, dr. N. Popp, dr. Al. Filipașcu ș.a.), delegați de la majoritatea consiliilor județene de ocrotirea naturii (Mureș, Maramureș, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sibiu, Brașov, Hunedoara, Arad, Dimbovița, Galați, Buzău etc.).

Salutul organelor locale a fost adus de tovarășul Nicolae Moraru, din partea Comitetului județean de partid și al Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Suceava. Tov. acad. Emil Pop a adus salutul Academiei Republicii Socialiste România, iar tov. ing. dr. Petru Brega din partea biroului Consiliului județean pentru ocrotirea naturii a mulțumit tuturor celor ce au sprijinit Consiliul în rezolvarea problemelor legate de ocrotirea naturii și a rezervațiilor naturale din județul Suceava.

În continuare s-au susținut trei referate de bază :

– „Semnificația ecologică a rezervațiilor naturale din județul Suceava”, de acad. Șt. Peterfi, P. Brega, Al. Filipașcu și T. Seghedin ; i

– „Organizarea și amenajarea teritoriului pe principii ecologice în preocupările factorilor de conducere locală și a instituțiilor interesate”, de N. Popp, P. Brega, T. Seghedin și I. Nemeș ;

– „Aspecte privind raportul om-natură din județul Suceava” de Val. Pușcariu, N. Toniuc și T. Seghedin.

În după-amaiza aceleiași zile, după masa comună, s-a făcut deplasarea cu microbuze la rezervația floristică de la Ponoare-Bosanci. Aici, după prezentarea acestei rezervații, făcută de ing. T. Seghedin și prof. I. Nemeș, tov. acad. Emil Pop a evidențiat activitatea Consiliului județean de ocrotirea naturii Suceava, arătând că poate servi ca bun exemplu tuturor consiliilor de acest fel din țară, pentru realizările obținute, modul de conservare și delimitare a rezervațiilor. În continuare, a fost prezentată participanților Casa-laborator Ponoare și s-au purtat discuții asupra faunei și florei de aici.

În jurul orei 18 s-a vizitat casa-muzeu din comuna Ciprian Porumbescu și parcul ce este ocrotit, iar în continuare s-a vizitat ctitoria de la Voroneț. Seara, participanții au fost cazați în orașul Cîmpulung.

În zilele următoare s-au făcut deplasări în vederea unor aplicații pe teren și vizitării rezervațiilor științifice : Pietrele Doamnei, plaiul Todirescu, codrul multiseclar Slătioara, rezervațiile de la Lucina, Răchitișul Mare, Munții Călimani, cheile Zugrenilor și rezervația Bila-Lala.

În fiecare rezervație s-au purtat discuții privind problemele conservării acestor biotopuri pe baze ecologice, insistindu-se asupra modului de organizare a unor lucrări științifice și de conservare (delimitări prin bornare, garduri de minim sanitar, aliniamente cu plop, panouri de avertizare sau de rezervații, cercetări, herborizări etc.). De asemenea, s-au purtat discuții ample asupra faunei și florei generale și ocrotite din rezervațiile respective.

Cu ocazia discuțiilor și a schimburilor de opinii din timpul consfățuirii itinerante, s-a evidențiat necesitatea unor noi lucrări : la plaiul Todirescu, amenajarea unui mic adăpost pentru cercetări floristice ; eliminarea unei enclave din rezervația Slătioara ; extinderea suprafeței ocrotite la Lucina pentru protecția mesteacănului pitic, cu cca. 5 ari și intervenții la I.A.S. Lucina pentru oprirea chimizării finațurilor în amonte de rezervație, pe o suprafață de 0,5 ha pentru a nu i se altera biotopul. S-a recomandat ca jnepenișurile intrate în perimetrul minier din zona Călimani să fie exploatat economic și cu maximum de eficiență de Centrocop București (degrevind astfel alte zone similare din țară). S-a propus o casă pentru cercetări și studii ale ecosistemelor naturale din rezervația Călimani și deschiderea unor vane la barajul de la Zugreni, pentru extinderea arealului natural al loștriței (pește ocrotit) în bazinul Bistriței. De comun acord cu delegații din județele Maramureș și Bistrița-Năsăud, s-a propus ca pînă la 31 decembrie 1974 să se întocmească de specialiști documentația și formele necesare pentru înființarea parcului interjudețean al Munților Rodnei, care să cuprindă și rezervația Bila-Lala, cunoscînd că acești munți (ca și Munții Călimani), prezintă un interes deosebit pentru știință datorită complexității lor și pentru bogăția originală și relictară a naturii. Asupra citorva din aceste propuneri vom reveni.

În ziua de 27 iulie participanții au discutat la Cîmpulung în cadrul comisiilor de lucru pe teme, făcînd recomandări privind activitatea de viitor a Consiliului județean pentru ocrotirea naturii și sugestii în vederea conservării naturii pe baze ecologice.

În sala Casei de cultură din orașul Cîmpulung, Comisia Monumentelor Naturii București a prezentat o gală de filme documentare privind ocrotirea naturii în România, iar în seara zilei de 27 iulie participanții s-au deplasat la Căminul cultural din comuna Fundul Moldovei unde au vizionat un frumos spectacol folcloric.

În ziua de 28 iulie, în cadrul tematicii „Ocrotirea peisajului natural din jurul monumentelor istorice” s-au vizitat monumentele de artă feudală de la Vatra Moldoviței, Sucevița, Putna, Bogdana, Dragomirna și centrul de ceramică neagră de la Marginea. Cu acest prilej, s-au purtat discuții și s-au făcut propuneri în vederea menținerii și îmbunătățirii peisajului din jurul principalelor monumente istorice ale județului Suceava.

Documentele finale ale consfățuirii au fost : „Rezoluția”, însușită de toți participanții, privind felul cum s-a desfășurat consfătuirea și „Minuta”, cuprinzînd recomandările finale ale consfățuirii.

În primul document se apreciază munca Consiliului județean pentru ocrotirea naturii Suceava, pentru buna întreținere a rezervațiilor și starea rezervațiilor vizitate. Se apreciază reușita consfățuirii din toate punctele de vedere. Se scoate în evidență activitatea publicistică a consiliului prin cele trei volume de „Studii și comunicări de ocrotirea naturii” din 1970, 1972 și 1973. De asemenea, se mulțumește organizatorilor, organelor locale de partid și de stat și tuturor participanților pentru contribuția fiecăruia la buna desfășurare a manifestării.

Al doilea document, întocmit de un colectiv compus din 7 persoane desenate de consfătuire, pe baza informărilor primite din cele 4 secții, solicită sprijinul organelor locale din județele Suceava, Maramureș și Bistrița-Năsăud pentru realizarea obiectivelor esențiale ce s-au reliefat cu ocazia desfășurării consfățuirii itinerante și face recomandările pri-

vind protecția rezervației Bila-Lala și realizarea unui parc național interjudețean în Munții Rodnei. În această privință, se recomandă următoarele :

- delimitarea precisă a rezervației Bila-Lala, atât topografic, cât și marcarea în teren prin borne și table indicatoare a perimetrului ocrotit ;
- stabilirea unei zone tampon cu restricții temporare în jurul perimetrului rezervației, potrivit necesităților din teren ;
- interdicția totală a pășunatului în zona căldării glaciare a Lalei și în dosul Prelucilor ;
- aceleași restricții în ceea ce privește exploatarea forestieră, inclusiv a jenușărilor și a fructelor de pădure din perimetrul amintit mai sus ;
- interdicția totală privind amplasarea în rezervație sau în imediata sa apropiere a unor baze turistice, indiferent de scopul lor ;
- interdicția oricăror activități sau aplicații de orice natură în cuprinsul perimetrului rezervat, precum și în zona sa tampon, fără avizul Comisiei Monumentelor Naturii de pe lângă Academia Republicii Socialiste România ;
- ținând seamă de importanța asigurării liniștii și a combaterii poluării fonice, precum și de altă natură, a zonei ocrotite, să se interzică exploatarea drumului creat între Pasul Rotunda și Gagi, exceptând utilizarea sa în scop turistic, de drumeție și pentru transportul fructelor de pădure de la centrul de colectare din Gagi ;
- necesitatea contribuției interjudețene la asigurarea pazei rezervației și a zonei sale tampon ;
- limitarea numărului de ciini de la stânele aferente zonei numite și obligativitatea legării lor pe timp de zi, la stână ;
- în zona tampon, să se interzică accesul oilor înainte de data de 15 iulie, în amonte de zona Rotunda-Gagi.

Se cere de asemenea, sprijinul tuturor organelor și organizațiilor în cauză, pentru :

- realizarea unui Parc Național al Munților Rodnei, urmînd să cuprindă - sub servituți diferite - următoarele zone: masivul Ineu, creasta Ineu-Puzdra-Pietrosul și masivul Pietrosul ;
- în vederea elaborării de comun acord a părților interesate, a unui regulament de funcționare a viitorului parc național, ținînd seamă de interesele conservării naturii și a utilizării sale social-economice ;
- în vederea elaborării documentației științifice și tehnice necesare punerii în aplicare pînă la data de 31 decembrie 1974 a proiectului de constituire a Parcului Național al Munților Rodnei.

Recomandările de mai sus au început a fi aplicate în sensul că s-a încheiat un contract cu Comisia Monumentelor Naturii și Inspectoratul silvic și s-a întocmit un proiect pentru viitorul parc național de 42 000 ha de către Consiliul județean de ocrotirea naturii Suceava. Legat de această problemă, s-a oprit prin personalul silvic, orice lucrări în zona Bila-Lala, care ar putea afecta rezervația științifică existentă.

O altă consecință a consfătuirii a fost și aceea privind înființarea în zona Munților Călimani a unui parc interregional (Suceava, Mureș, Harghita și Bistrița-Năsăud), avînd în vedere că există deja un parc de 200 ha care cuprinde foarte multe exemplare de **Pinus cembra** (s-au inventariat peste 2 500 exemplare) și o zonă întinsă de jnepenișuri, ienu-

perete, rhododendronete. Acest parc, ce ar urma să devină parc național, ar trebui să cuprindă zona Răchitișului – Pietrosul Călimanilor – Tămău – Pietrele Roșii – 12 Apostoli. În prezent s-a trecut la culegerea datelor de pe teren, ridicări în plan și întocmirea proiectului, de către Subcomisia Monumentelor Naturii Cluj în colaborare cu Consiliul județean de ocrotirea naturii Suceava.

Până în prezent rezervațiile naturale din județul Suceava reprezintă 0,5 % din suprafața întregului județ. Acest procentaj este mic, dacă ne referim la studiile ecologice făcute de specialiștii ce recomandă protecția integrală a 1–2 % din teritoriu și protecția parțială a cel puțin 10 % din teritoriu. Înființarea acestor două parcuri naționale ar apropia județul Suceava de procentajul optim protejat, recomandat de specialiștii, punând în același timp la dispoziția cercetătorilor un vast teritoriu de studii și asigurând generațiilor viitoare teritoriile în care natura să-și păstreze nealterate aspectele sale, în care relațiile dintre viețuitoare să se continue fără nici o intervenție.

În scopul educării tineretului în sensul dragostei și respectului pentru natură, așa cum s-a reliefat în consfătuire, Consiliul județean de ocrotirea naturii Suceava acordă o mare atenție în munca cu tineretul.

Sprijinirea directă a echipajelor de pionieri „Cutezătorii”, de exemplu, pe lângă faptul că a canalizat atenția pionierilor spre monumentele naturii, a impus un comportament etic și științific adecvat. Pionierii, îndrumați direct de președintele și vicepreședintele Consiliului județean pentru ocrotirea naturii, au făcut studii concrete asupra naturii: au inventariat integral **Pinus cembra** în Masivul Călimani și în regiunea Bila-Lala; au făcut studii de faună și floră; au marcat traseele indicate de consiliul județean; au delimitat rezervațiile și au învățat să aibă o comportare corespunzătoare în mijlocul naturii. Munca acestor echipe s-a concretizat prin cucerirea celor mai mari distincții: „Busola de aur” pentru echipajul „Arcașii lui Ștefan”, de la Școala generală nr. 3 Suceava.

În momentul de față, toate rezervațiile și obiectivele ocrotite din județul Suceava sînt patronate de unități de pionieri. Aceștia, cu entuziasmul ce-i caracterizează, contribuie la buna întreținere, pază și întreprind acțiuni de protecție dintre cele mai variate, pe măsura puterilor lor și sub controlul și îndrumarea corespunzătoare.

Consfătuirea itinerantă de ocrotirea naturii de la Suceava „Conservarea naturii pe baze ecologice”, prima de acest fel din țara noastră, deschide calea altor manifestări de același fel.

Trecînd peste unele deficiențe de organizare, inerente unor astfel de acțiuni largi și cu un număr mare de participanți, considerăm că scopul propus inițial a fost atins.

Unul din rezultatele de seamă ale consfătuirii a fost acela că a concentrat pentru o perioadă de timp mai îndelungată atenția opiniei publice din județul Suceava asupra problemelor de ocrotirea naturii și protecția mediului sub toate aspectele actuale. Acest lucru s-a realizat mai ales prin serialul de articole publicate zilnic în ziarul local „Zori noi” de la Suceava, și prin publicarea a două pagini întregi în același ziar, una înainte și cealaltă după consfătuire. O vastă popularizare a făcut-o și postul de radio Cluj, care săptămînal a transmis fragmentele cele mai

semnificative ale discuțiilor și opiniilor participanților, în emisiunile consacrate naturii, acțiune ce a cuprins un interval de timp de câteva luni. În felul acesta, conferința a contribuit la sensibilizarea publicului larg în sprijinul ideii de ocrotirea naturii, ciștigîndu-se noi luptători pe frontul apărării naturii patriei noastre așa de frumos și armonios alcătuită.

Propunerile ce s-au făcut în consfătuire au fost însușite de Consiliul județean pentru ocrotirea naturii Suceava, iar multe dintre ele au și fost deja aplicate. Ajutorul primit prin unele critici privind aspecte legate de rezervațiile naturale ale județului (ce-i drept puține la număr), au fost bine venite și ele stau mereu în atenția consiliului, ale cărui preocupări sînt axate în continuare pe extinderea amenajărilor științifice din rezervațiile existente, găsirea altor biotopuri de mare însemnătate științifică și propunerea lor ca teritorii ocrotite și o vastă muncă de propagandă în rîndul populației și mai ales în rîndul tineretului.